

ANALIZA COSTURILOR DE PRODUCȚIE LA ÎNTREPRINDEREA DE TELECOMUNICAȚII

Iulita POPESCU

Departamentul Telecomunicații și Sisteme Electronice, grupa MMRT-221M, Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Electronică și Telecomunicații, Chișinău, Republica Moldova

*Autorul corespondent: Iulita Popescu, iulita.popescu@tlc.utm.md

Coordonator științific: Lilia SAVA, dr., conf.univ., Departamentul Telecomunicații și Sisteme Electronice, Facultatea Electronică și Telecomunicații, Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, R. Moldova

Rezumat. În raport cu Standardul Național de Contabilitate (S.N.C.) "Consumurile" reflectă resursele folosite pentru producția produselor și efectuarea serviciilor în scopul dobândirii venitului. Consumurile sunt strâns legate de procesul de producție și în final sunt regăsite ca stocuri de producție finită și a mărfii în curs de execuție. Clasificarea costurilor pe categorii de activități ale entității are un caracter convențional și nu este asemănător pentru toate entitățile economice. De felul cum se utilizează și cum se folosește factorii de producție depinde în mare parte de performanța produselor și productivitatea activității derulate. Micșorarea costurilor de producție constituie un obiectiv privilegiat al oricărei entități economice.

Cuvinte cheie: consumuri, cheltuieli, capital propriu, entități economice, produs.

Costurile: clasificarea și analiza lor

Analiza prin costuri reprezintă un cadru foarte important în activitatea entității, deoarece în acest sector se realizează un ansamblu de aspecte economice legate de consumul și utilizarea parametrilor de producție. Felul cum se consumă și cum servesc parametrii de producție depinde într-o mare parte de performanța produselor și eficiența activității rulate. Micșorarea costurilor de producție se stabilește, acolo unde este posibil, un obiectiv important al oricărei entități. Pentru a micșora costurile este necesar analiza detaliată a principalelor categorii de cheltuieli care participă la formarea costurilor. Problemele privilegiate ale stabilirii cheltuielilor vizează, într-o oarecare măsură, cheltuielile aferente veniturilor entității, în special cheltuielile de exploatare, pe de altă parte, eficiența diferitelor categorii de cheltuieli.

Cheltuielile, potrivit prevederilor art. 95 din Regulamentul privind aplicarea Legii Contabilității nr. 82/1991, reprezintă sumele sau valorile plătite sau de plătit pentru consumurile, lucrările executate și serviciile prestate de terți, remunerarea personalului, executarea unor obligații legale sau contractuale de către unitatea patrimonială, constituirea amortizărilor și provizioanelor, consumuri excepționale[7]. Mulțimea cheltuielilor determină necesitatea unei clasificări în funcție de diferite criterii reprezentată în Fig. 1.

Cheltuielile ocazionate de fabricarea și realizarea producției se grupează în două grupe mari reprezentate în Fig. 2:

Figura 1. Criterii de clasificare a cheltuielilor

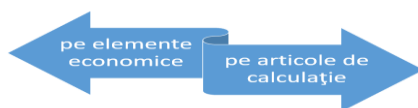

Figura 2. Cheltuielile ocazionate de fabricarea și realizarea producției

Clasificarea pe elemente economice poate fi efectuată conform criteriilor de clasificare reflectate în Fig. 3.

Cheltuieli materiale	<ul style="list-style-type: none"> •materii prime și materiale achiziționate •combustibilul achiziționat pentru scopuri tehnologice, producerea energiei electrice
Cheltuieli pentru remunerarea muncii	<ul style="list-style-type: none"> •plata pentru lucrul efectuat •primele
Defalcări pentru necesități sociale	<ul style="list-style-type: none"> •reflectă defalcările în fondurile sociale extrabugetare
Amortizarea fondurilor fixe	<ul style="list-style-type: none"> •Reflectă suma cotei de amortizare pentru restabilirea fondurilor fixe, calculate pornind de la costul de balanță al fondurilor fixe, luând în considerație indexarea lor
Alte cheltuieli	<ul style="list-style-type: none"> •impozite •plata pentru arenda fondurilor fixe

Figura 3. Criterii de clasificare pe elemente economice

Gruparea cheltuielilor pe **articole de calculație**, include următoarele articole prezentate în Fig. 4:

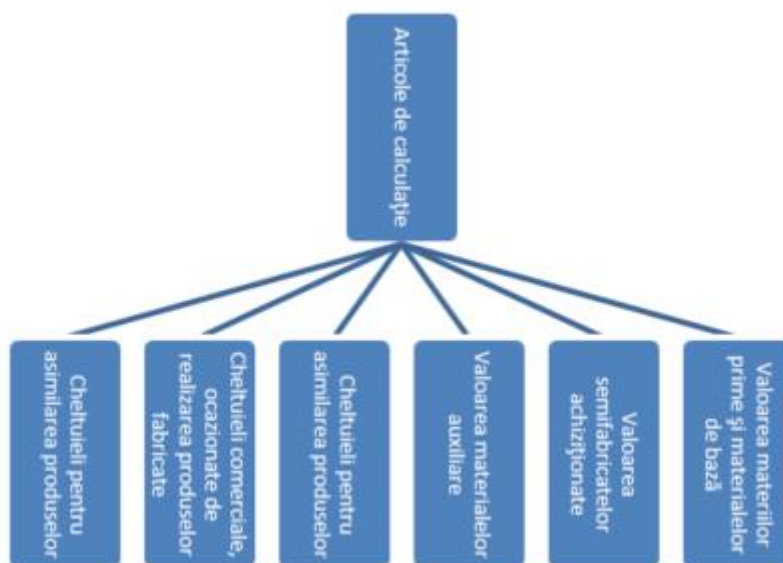

Figura 4. Gruparea cheltuielilor pe articole de calculație

Analiza structurii consumurilor la întreprindere

În scopul analizei consumurilor în cadrul companiilor din domeniul telecomunicațiilor au fost extrase datele din bilanțul contabil prezentat de S.A. Moldtelecom[5]:

În baza datelor din Tab. 1 putem constata că costul producției fabricate s-a majorat din anul precedent cu 26050 mii lei. Această abatere a fost condiționată de majorarea consumurilor directe producție respectiv cu 15156 și 22268 mii lei. Concomitent, consumurile indirecte de producție s-au redus în perioada de gestiune cu 11374 mii lei.

Tabelul 1

Analiza consumurilor pe elemente economice

Nr. d/o	Indicatori	Anul precedent		Anul de gestiunea		Abaterea(+,-)	
		suma, mii lei	pondere a, %	suma, mii lei	ponderea, %	Mii lei	%
		2	3	4	5	6	7
1	Consumuri de materiale	436127	28.26	451283	28.75	+15156	+0.49
2	Consumuri privind retribuirea muncii	359986	23.32	382254	24.35	+22268	+1.03
3	Consumuri indirecte de producție	747371	48.42	735997	46.89	-11374	-1.53
4	Costul producției fabricate (1+2+3)	1543484	100	1569534	100	+26050	x

Dacă examinăm structura costului de producție fabricată [6], apoi observăm ca la consumurile materiale ponderea lor s-a majorat cu 0.49. La consumurile privind retribuirea muncii ponderea s-a majorat cu 1.03. Iar ponderea consumurilor indirecte de producție pe parcursul perioadei de gestiune s-au redus cu 1.53.

Tabelul 2

Analiza structurii cheltuielilor întreprinderii după tipul de activitate în dinamică

Nr. d/o	Indicatorii	Anul precedent		Anul de gestiune		Abaterea(+,-)	
		suma mii lei	pond. %	suma, mii lei	pond. %	Mii lei	%
		2	3	4	5	6	7
1	Cheltuielile activ. operaționale total, inclusiv:	1543484	96.85	1569534	98.1	+26050	+1.25
1.1	costul vânzărilor	1266209	79.45	1274674	79.67	+8465	+0.22
1.2	cheltuieli comerciale	67734	4.25	63953	3.99	-3781	-0.26
1.3	cheltuieli generale și administrative	52809	3.31	55745	3.48	+2936	+0.17
1.4	alte cheltuieli operaționale	436127	27.37	451283	28.21	+15156	+0.84
1.5	cheltuieli activ. Investiționale	3930	0.25	2804	0.18	-1126	-0,07
1.6	cheltuieli activ. financiare	46286	2.9	27617	1.73	-18669	-1.17
2	Cheltuieli excepționale	-	-	-	-	-	-
3	Total cheltuieli (rd.1+2+3+4)	1593700	100	1599955	100	+29031	x

În baza datelor din Tab. 2 putem afirma că cheltuielile totale s-au majorat față de anul precedent cu 29031 mii lei. Această creștere a fost condiționată de creșterea cheltuielilor în urma activității operaționale.

Din aceste cheltuieli, numai compartimentul “cheltuieli comerciale” și-a redus cheltuielile cu 0.84 puncte. Cît privește ponderea cheltuielilor activității financiare în totalul cheltuielilor, atunci aici se observă o micșorare față de anul precedent cu 1.17 puncte sau cu 18669 mii lei. De asemenea, dacă examinăm structura cheltuielilor activității operaționale în totalul cheltuielilor perioadei, observăm că ponderea lor s-a majorat cu 1.25 puncte.

Calcularea amortizării dispozitivelor utilizate

Pentru calcularea amortizării vom utiliza metoda liniară [3, 4]. În conformitate cu această metodă, amortizarea dispozitivelor va fi decontată (repartizată) egal pe toată durata de funcționare utilă. Suma amortizării nu depinde de intensitatea folosirii activului și se stabilește prin raportul valorii uzurabile către numărul anilor (perioadelor gestionare) duratei de funcționare utilă. Norma de amortizare va fi egală cu raportul 100 la numărul de ani ai duratei de funcționare utilă.

Cităm un exemplu numeric. Să se calculeze amortizarea calculatorului dacă sînt date: valoarea de intrare – 12460 mii lei, valoarea probabilă rămasă – 5105 mii lei; durata de funcționare – 6 ani; norma uzurii anuale 20% **Amortizarea anuală constituie:** $A_{an} = (12460 - 5105) / 6 = 1225,83$ mii lei.

Calculul amortizării unui calculator

Perioada de gestiune	Valoarea de intrare, mii lei	Suma uzurii anuale, mii lei	Uzura acumulată, mii lei	Valoarea de bilanț, mii lei
La data punerii în funcțiune	12460	-	-	12460
La sfârșitul primului an	12460	1225.83	1225.83	11234.17
La sfârșitul anului doi	12460	1225.83	2451.66	10008.34
La sfârșitul anului trei	12460	1225.83	3677.49	8782.51
La sfârșitul anului patru	12460	1225.83	4903.32	7556.68
La sfârșitul anului cinci	12460	1225.83	6129.15	6330.85
La sfârșitul anului șase	12460	1225.83	7354.98	5105.02

Conform datelor din Tab. 3 putem afirma, că pe parcursul duratei de funcționare a calculatorului observăm că valoare sa inițială a fost de 12460 mii lei, dar când sa ajuns în anul 6 de funcționare valoare sa a ajuns la suma de 5105.02 mii lei. Suma uzurii timp de 6 ani este de 7354.98 mii lei, dar suma uzurii anuale este de 1225.83 mii lei.

Concluzii: Analiza costurilor se efectuează cu scopul de a eficientiza consumurilor de resurse în acțiunea interne ale companiilor și de creare a valorii. Prin urmare reducerea consumurilor de resurse în condițiile menținerii valorii existente, sau, în condițiile creșterii acesteia. În scopul eficientizării activității companiei se propun următoarele **cai de reducere a costurilor de producție:**

- micșorarea consumurilor specifice/tehnologice;
- utilizarea intensiva a capacitatilor de productie a mijloacelor fixe ce va contribui la a scăderea partii de amortizare si implicit reducerea costului de productie;
- cresterea productivitatii muncii;
- reducerea cheltuielilor de desfacere si de publicitate comerciala

Una dintre cele mai importante condiții pe care trebuie să le îndeplinească măsurile de reducere a costurilor este să nu afecteze în mod negativ calitatea produselor și serviciilor prestate [6]. Concomitent, soluțiile nu trebuie să aibă rezultat negative asupra indicatorilor entității de natura volumului de activitate. De aici rezultă că soluțiile de optimizare a nivelului costurilor trebuie să fie de lungă durată.

Referințe

1. Lilia Sava, Popescu Iulita. Contabilitate. Partea I. Note de curs. Chișinău, Editura "Tehnică – UTM", 2022. ISBN 978-9975-45-804-7., pag. 72-74.
2. Lilia SAVA, Blănuș Vasile. Statistica ramurii. Note de curs. Chișinău, Editura "Tehnică – UTM", 2022, pag. 4-15. ISBN 978-9975-45-808-5.
3. Lilia SAVA, Maria GRIȚCO. Organizarea și analiza activității economice în domeniul telecomunicațiilor. Ghid metodic. Partea II. Chișinău, Editura "Tehnică – UTM", 2018.
4. Lilia SAVA, Daniela Vortolomei. Organizarea și analiza activității economice în domeniul telecomunicațiilor. Note de curs. Chișinău, Editura "Tehnică – UTM", 2022, pag. 45-51. ISBN 979-9975-45-805-4.
5. Bilanțului contabil prezentat de SA Moldtelecom. [online] Disponibil: <https://doi.org/10.1016/j.catcom.2008.08.027>
6. Metode de reducere a costurilor. [online] Disponibil: <https://cuttingcost.wordpress.com/>
7. Legea contabilității și raportării financiare Nr. 287 din 15.12.2017, intrată în vigoare la 01.01.2019.// Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 1-6. [online]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120938&lang=ro